

BIULETYN EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

1-2 (25-26)/2014

NIEZWYKŁA SZANSA DLA ZWYKŁYCH LUDZI

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Fundusze europejskie dla pracowników dolnośląskiej oświaty

Z powodu stale zmniejszającej się liczby uczniów wiele szkół przechodzi obecnie procesy reorganizacyjne, a nawet likwidacyjne, czego skutkiem są liczne zwolnienia nauczycieli i pozostałych pracowników placówek oświatowych. Projekt *Aktywizacja zawodowa pracowników sektora oświaty na dolnośląskim rynku pracy* jest skierowany do osób, które straciły pracę w sektorze oświaty po 31 grudnia 2012 roku oraz nadal tam pracujących, ale zagrożonych utratą zatrudnienia lub przewidzianych w najbliższym czasie do zwolnienia z powodu restrukturyzacji miejsca pracy. Projekt rozpoczął się w lutym br. i potrwa do końca września przyszłego roku.

Działania zostały zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić uczestnikom rozszerzenie posiadanych kwalifikacji, nabycie nowych oraz wykorzystanie ich w praktyce zarówno w sektorze oświaty, jak i poza nim. Celem przedsięwzięcia jest nie tylko przekonanie uczestników do zmiany kwalifikacji, ale pokazanie im także nowych możliwości zawodowych, w czym ma pomóc udział w szkoleniach i studiach podyplomowych. Zainteresowani mogą skorzystać również z poradnictwa psychologicznego i krótkich szkoleń grupowych w ramach poradnictwa zawodowego.

Projekt przewiduje również możliwość ubiegania się o dotację do 40 tysięcy złotych na rozpoczęcie działalności gospodarczej wraz z dodatkowym wsparciem pomostowym w okresie do 12 miesięcy na pokrycie bieżących wydatków związanych z prowadzeniem firmy. W sporządzeniu biznesplanu pomogą szkolenia i doradztwo indywidualne obejmujące podstawowe zagadnienia związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Uczestnicy, którzy otrzymają dotację, będą mogli skorzystać również ze specjalistycznego doradztwa biznesowego.

Nowe doświadczenia zawodowe będzie można zdobyć również podczas staży i praktyk zawodowych. Osoby, które dzięki udziałowi w projekcie znajdą zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania, otrzymają jednorazowe dodatki relokacyjne o wartości 5 tysięcy złotych na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do nowego miejsca pracy i zakwaterowaniem.

W ramach projektu można również skorzystać z usług pośrednictwa pracy dla zainteresowanych znalezieniem zatrudnienia poza sektorem oświaty.

– *Projekt cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem, odbieramy liczne telefony od potencjalnych uczestników, wielu z nich przychodzi bezpośrednio do Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej i od razu deklaruje chęć udziału*
– mówią pracownicy biura projektu.

Atutem projektu jest niewątpliwie jego duża elastyczność oraz możliwość wyboru różnorodnych form wsparcia. Największym zainteresowaniem cieszy się możliwość przyznania środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia zawodowe oraz studia podyplomowe.

Rekrutacja do projektu ma charakter ciągły i trwa przez cały okres realizacji do czasu osiągnięcia zaplanowanej liczby uczestników.

Aby zgłosić się do projektu, należy złożyć wypełniony formularz rekrutacyjny osobiście lub przesłać pocztą na adres:

Biuro Projektu, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, Filia we Wrocławiu

al. Armii Krajowej 54, 50-541 Wrocław, pokój 10, tel. 71/ 39 74 170, 174, 177, e-mail: biuroprojektu@dwup.pl

Więcej szczegółów na stronie: www.aktywizacja.dwup.pl

Udział w projekcie jest bezpłatny

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Szanowni Państwo,

nie od dziś przekonujemy, że fundusze unijne na Dolnym Śląsku, to nie tylko pieniądze, za które powstają drogi, mosty i szpitale, ale również, a może przede wszystkim, inwestycje w ludzi.

Niezwykła szansa dla zwykłych ludzi to hasło, które od lat towarzyszy kursom, szkoleniom i projektom stypendialnym, dzięki którym tysiące Dolnoślązaków zyskało niepowtarzalną szansę poszerzenia swoich kompetencji. W ramach komponentu regionalnego PO KL na lata 2007-2013 otrzymaliśmy ponad 2 mld złotych. Są to mądrze i z korzyścią dla Dolnoślązaków inwestowane pieniądze. Świadczą o tym przykłady zrealizowanych już projektów dotyczących m.in. zatrudnienia czy edukacji.

Najlepiej o korzyściach płynących z unijnego wsparcia wiedzą sami beneficjenci. To im w dużej mierze oddaliśmy głos na łamach tej edycji Biuletynu. Te – małe z pozoru – sukcesy to tak naprawdę wielka szansa. Często zwyczajny kurs, udział w szkoleniu czy impuls do założenia własnej działalności gospodarczej zmienia całe życie. Dodaje energii, pokazuje nową ścieżkę kariery, poprawia relacje w rodzinie.

Kilka tygodni temu świętowaliśmy 10 lat Polski w Unii Europejskiej. Trudno wymienić chociaż jedno miejsce na Dolnym Śląsku, gdzie nie dotarłyby fundusze unijne, gdzie nie powstałyby nowe miejsca pracy i nowe inwestycje. To cieszy, zwłaszcza że kolejny zastrzyk pieniędzy z UE za chwilę trafi na Dolny Śląsk. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 to ponad 9 mld złotych. Środki te będą przeznaczone m.in. na wzrost konkurencyjności i innowacyjności dolnośląskich przedsiębiorstw, rozwój infrastruktury transportowej, społecznej i gospodarczej, a także tworzenie nowych miejsc pracy oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego w regionie.

Przyszła perspektywa unijna to dla nas wielkie wyzwanie. Jesteśmy do niej świetnie przygotowani, mamy *Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku* – dokument, który jasno wytycza cele i kierunki rozwoju regionu. Jesteśmy współtwórcami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej. Wiemy, dokąd zmierzamy i jak powinien wyglądać region za kilka lat. Na przestrzeni ostatnich lat na rynek pracy weszły i nadal wchodzi osoby korzystające z projektu *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku*. Jestem przekonany, że dzięki wiedzy zdobytej w ramach programu ich szanse na rynku pracy wzrosną i pozwolą efektywnie budować potencjał Dolnego Śląska po 2020 r.

Zachęcam do lektury Biuletynu i zapraszam na stronę www.efs.dolnyslask.pl, gdzie znajdą Państwo aktualne informacje na temat komponentu regionalnego PO KL.

Z poważaniem,
Cezary Przybylski

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Niezwykła szansa dla zwykłych ludzi, czyli jak wykorzystaliśmy ponad 2 mld złotych

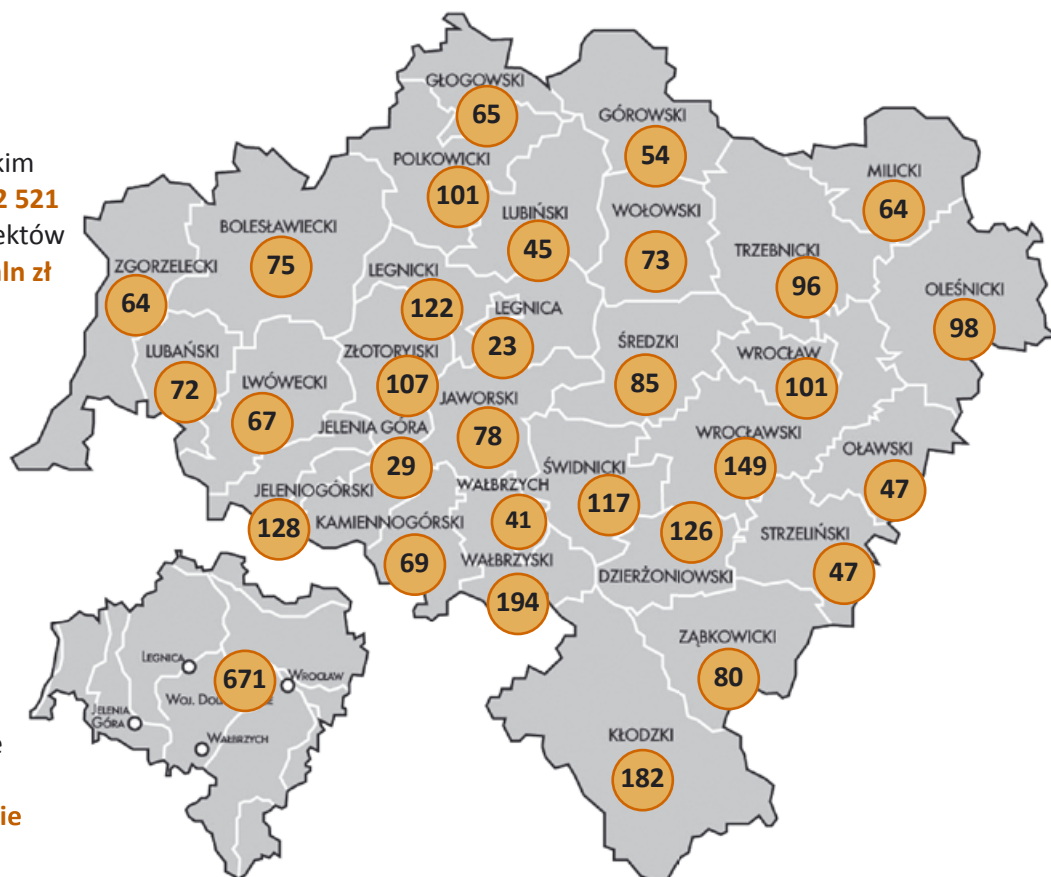
Aktywizacja osób bezrobotnych, rozwój ekonomii społecznej, wsparcie osób znajdujących się w trudnej sytuacji, zwiększenie poziomu wykształcenia, ułatwienie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej – to tylko niektóre działania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, na które Dolny Śląsk otrzymał w latach 2007-2013 około 511 mln euro, czyli blisko 2 mld 134 mln złotych.

PROJEKTY W LICZBACH

Na mapce przedstawiamy informacje dotyczące liczby projektów realizowanych w poszczególnych powiatach w komponencie regionalnym PO KL ogółem (w tym również projektów zakończonych).

W sytuacji, gdy realizacja projektu obejmuje więcej niż jeden powiat, został on wykazany na mapce przy każdym z powiatów, w których jest realizowany. Dlatego liczba miejsc realizacji może być wyższa od liczby podpisanych umów.

W ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie dolnośląskim do 31 marca 2014 r. **zawarto 2 521 umów** o dofinansowanie projektów na kwotę blisko 2 mld 134 mln zł

671 projektów obejmuje swoim zasięgiem **całe województwo dolnośląskie**

Źródło: Krajowy System Informatyczny SIMIK 07-13, miejsce realizacji projektu – stan na 31.03.2014 r.

Prezentujemy wybrane efekty programu (według danych na koniec pierwszego kwartału br.)

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Obszar: **Zatrudnienie**

Podpisano **297** umów na kwotę blisko **702 mln zł**

13 649 osób otrzymało dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, dzięki którym stworzyły miejsca pracy dla siebie i innych.

Ponad **64 tys.** osób bezrobotnych ukończyło udział w projektach dotyczących aktywizacji zawodowej (otrzymując wsparcie w postaci m.in.: podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, warsztatów oraz szkoleń, wsparcia psychologiczno-doradczego, pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, staży i praktyk zawodowych, subsydiowanego zatrudnienia, upowszechniania alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia i metod organizacji pracy, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Obszar: **Integracja i ekonomia społeczna**

Podpisano **466** umów na kwotę ponad **411 mln zł**

Wsparcie otrzymało ok. **1 000** podmiotów ekonomii społecznej. Obecnie funkcjonuje **5** Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej, ponad **12 tys.** osób otrzymało wsparcie za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną, docelowo powstaną **22** spółdzielnie socjalne.

Ponad **22,6 tys.** osób zostało objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.

W ramach projektu systemowego PO KL zostanie upowszechniony na poziomie subregionalnym model usług Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Obszar: **Adaptacyjność**

Podpisano **478** umów na kwotę ponad **456 mln zł**

Prawie **11,5 tys.** przedsiębiorstw objęto wsparciem szkoleniowym.

457 doktorantów otrzymało stypendia naukowe.

1 754 osoby ze środowiska akademickiego otrzymały wsparcie w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej typu *spin off* i *spin out*.

Prawie **58 tys.** pracowników, w tym ponad **8 tys.** osób w wieku 50+, ukończyło udział w projektach szkoleniowych.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Obszar: **Edukacja**

Podpisano **1280** umów na kwotę ponad **507 mln zł**

276 publicznych szkół zawodowych zostało objętych projektem systemowym *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku* (dwie edycje).

5 696 dzieci w wieku 3-5 lat z obszarów wiejskich uczęszczało do przedszkola.

217 placówek wychowania przedszkolnego otrzymało pomoc finansową.

614 szkół objęto projektem systemowym *Indywidualizacja procesu nauczania uczniów klas I – III*.

1 583 szczególnie uzdolnionych uczniów w trudnej sytuacji materialnej otrzymało stypendia.

W **780** szkołach kształcenia ogólnego zrealizowano programy rozwojowe, w tym 455 z obszarów miejskich i 335 z obszarów wiejskich.

Poznaliśmy najlepszych dolnośląskich uczniów w roku 2014 w 28 zawodach

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego

Samorząd województwa od pięciu lat unowocześnia dolnośląski system kształcenia zawodowego. Dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego w latach 2009-2015 ze wsparcia skorzysta około 90 tysięcy uczniów szkół zawodowych.

W pierwszej edycji projektu, zrealizowanej w latach 2009-2011, wzięło udział około 25 tysięcy uczniów. W kolejnej pn. *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II*, która zakończy się w połowie przyszłego roku, na chwilę obecną wzięło udział blisko 63 tysiące kolejnych uczniów. Ze wsparcia korzysta młodzież kształcąca się zawodowo na Dolnym Śląsku w 14 branżach kluczowych dla rozwoju regionu: mechanicznej, budowlanej, informatycznej, elektryczno-energetycznej, mechatroniczno-elektronicznej, samochodowej, ekonomicznej, handlowo-usługowej, rol-

niczej, medycznej, logistyczno-spedycyjno-transportowej, odzieżowej, telekomunikacyjnej i turystycznej.

Ogólnym celem projektu jest zwiększenie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego dzięki realizacji programów rozwojowych w 250 szkołach. Uczniowie biorą udział m.in. w dodatkowych zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i zajęciach ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, realizowanych przy użyciu nowoczesnego sprzętu i technologii oraz w kursach kwalifikacyjnych. Dodatko-

wo korzystają z doradztwa edukacyjno-zawodowego, a we współpracy z pracodawcami realizowane są praktyki, staże, fora zawodowe oraz projekty i wycieczki zawodoznawcze. Dzięki temu rosną zarówno ich szanse edukacyjne, jak i konkurencyjność na rynku pracy.

Wśród działań zaplanowanych na lata 2014 i 2015 znalazły się m.in. konkursy na *Najlepszych Uczniów w Zawodzie*. Tegoroczna edycja, zorganizowana w 28 zawodach, przebiegała w dwóch etapach – regionalnym (zorganizowanym w czterech regionach: jeleniogórskim, legnickim, wałbrzyskim i wrocławskim) oraz wojewódzkim. Wzięło w niej udział 1 326 uczniów, podzielonych na 442 trzyosobowe drużyny, które reprezentowały 121 szkół zawodowych. Uczestnicy konkursu mieli do wykonania zadania praktyczne, dzięki którym zaprezentowali swoją wiedzę i umiejętności

zawodowe. W ten sposób połączono prezentację poszczególnych branż i zawodów z promocją kształcenia zawodowego dostosowanego do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz wyróżnieniem najlepszych uczniów.

Za przygotowanie młodzieży do konkursu odpowiadały ich macierzyste szkoły oraz współpracujący z nimi pracodawcy.

Tegoroczną pierwszą edycję konkursu podsumowano 17 czerwca we wrocławskiej Hali Stulecia. W trakcie uroczystości laureaci odebrali nagrody rzeczowe i dyplomy – tytuły *Najlepszych w roku 2014 Uczniów w 28 zawodach* w czterech subregionach Dolnego Śląska i w województwie dolnośląskim. Wyróżnieni zostali również nauczyciele i pracodawcy oraz szkoły, w których uczą się laureaci. Galę połączono z dyskusją na temat aktualnych zagadnień dotyczących szkolnictwa zawodowego, w której uczestniczyli przedstawiciele wiodących dolnośląskich pracodawców, najbardziej zaangażowanych w tę problematykę. Nadrzędnym celem debaty było pogłębienie współpracy pracodawców ze szkołami oraz promocja dobrych praktyk w tym zakresie.

Wszystkim laureatom i wyróżnionym serdecznie gratulujemy!

Projekt systemowy *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II* jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet IX, Działanie 9.2). Beneficjentem Systemowym jest Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

MACIERZYSTE SZKOŁY LAUREATÓW KONKURSU NAJLEPSZY UCZEŃ W ZAWODZIE W ROKU 2014

Elektryk

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze, Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy, Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy.

Technik elektryk

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Technicznych i Licealnych w Piechowicach, Zespół Szkół Nr 1 w Lubinie, Zespół Szkół Politechnicznych „Energetyk”

w Wałbrzychu, Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu.

Technik elektronik

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Elektronicznych w Bolesławcu, Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy, Zespół Szkół Politechnicznych „Energetyk” w Wałbrzychu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Politechnicznych „Energetyk” w Wałbrzychu.

Technik mechatronik

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze, Zespół Szkół Nr 1 w Lubinie, Zespół Szkół Nr 5 w Wałbrzychu, Lotnicze Zakłady Naukowe we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze.

Kucharz małej gastronomii

Etap Regionalny:

Zespół Szkół i Placówek Specjalnych w Jeleniej Górze, Zespół Placówek Specjalnych w Legnicy, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna

w Kłodzku, Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 13 dla Niewidomych i Słabowidzących we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Placówek Specjalnych w Legnicy.

Kucharz

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Legnicy, Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Kamiennej Górze, Zespół Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Technik żywienia i usług gastronomicznych

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze, Zespół Szkół Ekonomicznych w Głogowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych

w Ziębicach, Zespół Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Ziębicach.

Cukiernik

Etap Wojewódzki:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 11 we Wrocławiu.

Mechanik pojazdów samochodowych

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zgorzelcu, Zespół Szkół Samochodowych w Legnicy, Zespół Szkół Mechanicznych w Świdnicy, Zespół Szkół Nr 2 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 2 we Wrocławiu.

Technik pojazdów samochodowych

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zgorzelcu, Zespół Szkół Samochodowych w Legnicy, Zespół Szkół Zawodowych w Ząbkowicach Śląskich, Zespół Szkół Nr 2 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 2 we Wrocławiu.

Technik architektury krajobrazu

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych i Bursy Szkolnej w Jeleniej Górze, Zespół Szkół Budowlanych w Legnicy, Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu, Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Krzyżowicach.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu.

Technik budownictwa

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Budowlanych w Bolesławcu, Zespół Szkół Budowlanych w Legnicy, Zespół Szkół Zawodowych w Ząbkowicach Śląskich, Zespół Szkół Budowlanych we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Budowlanych we Wrocławiu.

Murarz-tylnkarz

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Budowlanych w Bolesławcu, Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sycowie.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu.

Technolog robót wykończeniowych w budownictwie

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Budowlanych w Bolesławcu, Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Budowlanych w Legnicy.

Technik informatyk

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Elektronicznych w Bolesławcu, Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy, Zespół Szkół Nr 1 w Dzierżoniowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Oleśnicy.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy.

Technik teleinformatyk

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Nr 1 w Lubinie, Zespół Szkół Politechnicznych „Energetyk” w Wałbrzychu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Elektronicznych w Bolesławcu.

Technik usług fryzjerskich

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Zgorzelcu, Zespół Szkół z Oddziałami Integracyjnymi w Głogowie, Zespół Szkół Nr 2 w Dzierżoniowie.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 we Wrocławiu.

Fryzjer

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych Nr 2 w Jeleniej Górze, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Legnicy, Zespół Szkół Techniczno-Budowlanych w Wałbrzychu, Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 we Wrocławiu.

Technik hotelarstwa

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu, Zespół Szkół Ekonomicznych w Legnicy,

Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy Zdroju, Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Krzyżowicach.

Etap Wojewódzki:

Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy Zdroju.

Technik obsługi turystycznej

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu, Zespół Szkół Ekonomicznych w Legnicy, Regionalna Szkoła Turystyczna w Polanicy Zdroju, Zespół Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Gastronomicznych we Wrocławiu.

Technik handlowiec

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu, Powiatowy Zespół Szkół w Chojnowie, Zespół Szkół Nr 3 w Dzierżoniowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sycowie.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu.

Sprzedawca

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu, Powiatowy Zespół Szkół w Chojnowie, Zespół Szkół Nr 1 w Świdnicy, Zespół Szkół Zawodowych Nr 5 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Powiatowy Zespół Szkół w Chojnowie.

Ślusarz-mechanik

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Specjalnych w Kłodzku.

Ślusarz

Etap Regionalny:

Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

w Jaworze, Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Kamiennej Górze, Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 18 we Wrocławiu.

Technik mechanik

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Technicznych „Mechanik” w Jeleniej Górze, Zespół Szkół Samochodowych w Legnicy, Zespół Szkół Nr 5 w Wałbrzychu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Oławie.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 5 w Wałbrzychu.

Operator obrabiarek skrawających

Etap Regionalny:

Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaworze.

Etap Wojewódzki:

Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Jaworze.

Technik logistyki

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Handlowych i Usługowych w Bolesławcu, Zespół Szkół Nr 2 w Lubinie, Zespół Szkół Nr 5 w Wałbrzychu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Oławie.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Nr 2 w Lubinie.

Technik ekonomista

Etap Regionalny:

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Bolesławcu, Zespół Szkół Ekonomicznych w Legnicy, Zespół Szkół Zawodowych w Ząbkowicach Śląskich, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych we Wrocławiu.

Etap Wojewódzki:

Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych we Wrocławiu.

Kat, ju-jitsu i... włóczki, czyli walka o przetrwanie

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego

Sytuacja gospodarcza w regionie jeleniogórskim jest trudna. Większość przedsiębiorstw nie wytrzymała przedłużającego się kryzysu gospodarczego. Produkcyjne ikony regionu, znane w Polsce i na świecie ze swoich niestandardowych wyrobów, lokomotywy gospodarcze, takie jak Zakłady Lniarskie „Orzeł” S.A. czy Jeleniogórska Przędzalnia Czesankowa „Anilux” S.A., przechodzą lub przeszły postępowanie upadłości likwidacyjnej. Powstały w 1843 roku „Orzeł” przetrwał zawieruchę wojen oraz zmiany gospodarcze w Polsce lat 80. i 90., ale uległ w starciu ze współczesną konkurencją na rynku, z tanim produktem z Chin.

Wraz z upadłością dużych i małych firm dziesiątki ludzi straciło pracę. Często spędzili w nich długi i ważny etap życia zawodowego. Jak odnaleźli się na obecnym rynku pracy? Wprawdzie z dużym bagażem doświadczenia, wiedzą i umiejętnościami, ale z mało popularnym wiekiem – 40+ czy 50+.

O swojej, czasem wyboistej, drodze do utrzymania aktywności zawodowej opowiadają bohaterowie artykułu, uczestnicy projektu *Aktywizacja rynku pracy – wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców*.

Mirosław Bołociuch, dzięki dotacji założył szkołę ju-jitsu w Jeleniej Górze.

Od 1978 roku pracowałem w Zakładach Farmaceutycznych Jelfa na różnych stanowiskach (...). Czy dobrze wspominał tamten okres? Było różne – raz na wozie, raz pod wozem. Większość czasu wspominał bardzo mile, ale ostatnie sześć lat było walką o przetrwanie.

Przez 37 lat przeszedłem wszystkie etapy (...), to był mój jedyny zakład pracy, człowiek wiąże się, jakby był jego częścią (...). I po tych latach straciłem pracę. Strach? Nie bałem się. Ludzie mówili, że będę pił i nie dam rady, a ja mówiłem (...), że nie poddam się.

Pomyślałem, żeby może zrobić coś, co będzie naprawdę nietuzinkowe i nieoklepane. Od ponad 20 lat jestem instruktorem ju-jitsu, no i wymyśliłem, że zrobię szkołę sportów walki taką, jak w innych krajach – kameralną, czystą i przede wszystkim – pozwalającą naprawdę uczyć się!

Od koleżanki z urzędu pracy dowiedziałem się o dotacjach i spróbowałem. Wiele osób nie wierzyło, że mi się uda, nawet komisja niezbyt wysoko oceniła mój projekt. Ale udało się dzięki wspaniałej pomocy osób pracujących w KARR (...). Ta dotacja pozwoliła mi udowodnić, że można zrobić coś dobrego dla dorosłych i dzieci nie tylko tych bogatych, ale pomagają też ściągać dzieci z ulicy.

Tak, udało się, firma pracuje i to dość fajnie. Powstało potężne centrum ju-jitsu, które posiada 12 sekcji. Rodzice są bardzo zadowoleni, zdobywamy dużo medali, mamy kilku mistrzów Polski. Nasza renoma rośnie, a to dodaje skrzydeł i pozwala na dalsze działania. Podpisaliśmy wiele umów, np. z Akademią Mistrzostwa Sportowego i Turystyki we Wrocławiu, prowadzimy kursy, współpracujemy z zagranicznymi grupami.

A co dalej? Nie można stać w miejscu, trzeba po prostu iść do przodu i szukać każdej możliwości, aby rozwinąć się jak najwięcej. Dziękuję wszystkim za pomoc! ■

Marzena Wiącek,
dzięki dotacji
założyła muzeum
Dom Kata
w Kowarach.

Po ukończeniu studiów (AE we Wrocławiu, Wydział Zarządzania i Informatyki) rozpoczęłam pracę w Zakładach Lniarskich „Orzeł” S.A. w Mysłakowicach. Pracowałam dla fabryki przez 18 lat, przechodząc różne szczeble kariery zawodowej: począwszy od referenta ekonomicznego, handlowca, specjalisty ds. eksportu do kierownika działu handlowego i menadżera ds. rozwoju.

Praca przynosiła mi sporo satysfakcji. Przy okazji podróży krajowych i zagranicznych poznałam wielu bardzo ciekawych ludzi. Nabrałam doświadczenia w prowadzeniu negocjacji handlowych i promowaniu firmy. Bardzo identyfikowałam się z firmą, dlatego kiedy zdecydowano o ogłoszeniu jej upadłości, poczułam się zagubiona. Cała osiemnastoletnia praca i wysiłek, często kosztem życia rodzinnego, zostały zmarnowane. W gruzach legły idee o najlepszej europejskiej fabryce produkującej tkaniny lniane.

Możliwość otrzymania wsparcia w postaci dotacji na otworzenie własnej firmy stała się motywacją do działania. Przeprowadzone szkolenia na temat zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej również były dla mnie bardzo pomocne, ponieważ nigdy wcześniej nie prowadziłam samodzielnie żadnej firmy.

W takich trudnych życiowych sytuacjach każdy szuka najlepszych rozwiązań, ale samodzielnie trudno było mi się zdecydować, co powinnam dalej robić. Po rozmowie z doradcą zawodowym postanowiłam otworzyć muzeum *Dom Kata*, ponieważ mieszkam w zabytkowym domu, który potocznie nosi taką nazwę.

Dzisiaj mogę powiedzieć, że była to dobra decyzja! Planuję dalszy rozwój firmy, a zadowoleni z odwiedzin goście motywują mnie do dalszej pracy. ■

Tadeusz Czesnakowicz, dzięki dotacji otworzył w Jeleniej Górze sklep z włóczkami.

W Jeleniogórskiej Przędzalni Czesankowej „Anilux” S.A. przepracowałem 30 lat. Te czasy wspominam dobrze, choć bywało różnie. Był to zakład, w którym można było rozwijać się zawodowo, w moim przypadku dosłownie od łopaty po samodzielne stanowisko specjalisty ds. kosztów i analiz ekonomicznych.

Pracowałem w czasach, kiedy pracownicy mieli do dyspozycji boisko sportowe, autokar, stołówkę zakładową z tanimi posiłkami, organizowane były wycieczki, zakład posiadał swój ogród działkowy, funkcjonowało zakładowe koło wędkarskie, do którego należałem. Ale były też czasy ciężkie, kiedy załoga ponosiła wiele wyrzeczeń. Aby utrzymać zakład, rezygnowaliśmy z należnych premii, podwyżek itp.

Ostatnie kilkanaście lat w „Aniluxie” przepracowałem w dziale księgowości, najpierw jako samodzielny księgowy, później jako specjalista ds. gospodarki materiałowej, a ostatnie lata jako specjalista ds. kosztów i analiz ekonomicznych, pełniąc jednocześnie obowiązki zastępcy informatyka spółki. Byłem mocno związany emocjonalnie z firmą, gdyż spędziłem w niej praktycznie całe życie zawodowe i miałem nadzieję, że doczekam się w niej emerytury.

Rozstanie bardzo bolało, ale miałem nadzieję, że z moim doświadczeniem zawodowym w niedługim czasie znajdę jakąś inną pracę. Okazało się, że niestety pracy brak. Dziesiątki składanych aplikacji do różnych firm i na różne stanowiska nie przyniosło efektu. Możliwość wsparcia w po-

staci dotacji na własną firmę była impulsem do dalszego działania. Postanowiłem otworzyć warzywniak. Jednak po przeanalizowaniu możliwości doszedłem do wniosku, że nie poradzę sobie w takiej branży.

Wymyśliłem, że kontynuacja działalności sklepu firmowego „Anilux” sprzedającego włóczki, który niebawem zostanie zamknięty, powinna się sprawdzić, bo w Jeleniej Górze nie ma takiego punktu. Przeprowadziłem wiele rozmów z klientami, upewniając się, czy mój pomysł ma sens (...).

Udało się, sklep funkcjonuje 2 lata. Jednak obawiam się, co będzie dalej, bo od dwóch miesięcy obroty zaczynają zmniejszać się, a od maja trzeba płacić pełen ZUS.

Będzie ciężko przetrwać lato. Czynniki za lokal i ZUS stanowią bardzo poważne obciążenie, a sezon jesienno-zimowy nie pozwolił zaoszczędzić na koszty w lecie.

Zastanawiam się, czym zajmować się, aby zwiększyć obroty?

Rozszerzyłem działalność o usługi informatyczne i ksero, staram się poszerzać dostępny asortyment zgodnie z sugestiami klientów.

Pozytywne opinie utwierdzają mnie w przekonaniu, że sklep, który prowadzę, ma rację bytu. Jestem dobrej myśli, oszczędzam jak mogę i mam nadzieję, że przetrwam do września, kiedy ruch znacznie się zwiększa, a zima przyniesie obroty na takim poziomie, że nie będę martwił się o kolejne lato. ■

Projekt Aktywizacja rynku pracy – wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców został zrealizowany w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL przez Wydział Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w partnerstwie z: Karkonoską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. oraz Agencją Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A. Projekt rozpoczął się w październiku 2011 r. i trwał do czerwca 2013 r.

Szkoła nauczy praktycznego myślenia

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Centrum Prasowe Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej

Jak obudzić w sobie kreatywność i nauczyć się współpracy w zespole? Jak opracować dokumenty aplikacyjne i przygotować się do podjęcia pierwszej pracy czy opracować pomysł na własny biznes? Psychologowie ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej we Wrocławiu opracowali innowacyjną metodę dydaktyczną, która pomoże młodzieży gimnazjalnej skutecznie uczyć się i łatwiej wejść na rynek pracy. Nauczyciele mogą korzystać z programu zajęć umożliwiającego uczniom poszerzenie kompetencji edukacyjnych i zawodowych.

Polscy nastolatki szybciej rozwiązują zadanie matematyczne, niż załatwiają sprawę w biletomacie. W badaniu PISA¹ dotyczącym rozwiązywania problemów dnia codziennego polska młodzież wypada poniżej międzynarodowej średniej.

– *Badania PISA oceniające kompetencje gimnazjalistów pokazują, jak wiele jest jeszcze do zrobienia, aby polscy nastolatki potrafili twórczo i elastycznie radzić sobie w codziennych sytuacjach, wymagających nieszablonowego podejścia. Zdaniem wielu psychologów edukacyjnych współczesne programy nie są wystarczająco dostosowane do wciąż zmieniającego się świata i rynku pracy, ponieważ nadmiernie skupiają się na przekazaniu wiedzy. Tymczasem, aby skutecznie radzić sobie w zmiennych warunkach, konieczne jest kształtowanie kreatywności, która ułatwia odnalezienie się w sytuacjach niepewnych i wymagających stworzenia nowych rozwiązań* – mówi dr Julita Koszur, psycholog społeczny SWPS Wrocław.

Nowy program zajęć dla młodzieży w wieku 13-18 lat, przygotowany przez wrocławskich psychologów, właśnie przeszedł ostateczną ocenę 73 uczniów w 6 placówkach, do których jest skierowany. Zespół psychologów w składzie: dr Anna Hełka, dr Julita Koszur, dr Zbigniew Piskorz i dr Tomasz Grzyb, opracował dla młodzieży z trudnościami edukacyjnymi metodę nauki kompetencji przydatnych w życiu.

Efektom pracy zespołu jest gotowy pakiet: podręcznik metodyczny z 30 scenariuszami, 3 modułami zajęć rozwijających kreatywność, kompetencje społeczne i podnoszących samoocenę, który można wdrożyć w trakcie 45-60-minutowych lekcji. Ponadto zespół wrocławskich naukowców uruchomił portal internetowy i forum użytkowników, które pozwalają na wymianę opinii i udoskonalanie metody.

– *Dzięki temu osoby pracujące z młodzieżą dostają wsparcie w codziennej pracy w postaci materiałów do skutecznego nauczania młodych ludzi. Zajęcia mają ich zachęcić do kontynuowania nauki i kształtować postawy przedsiębiorcze* – tłumaczy dr Julita Koszur.

W materiałach dydaktycznych znalazły się scenariusze gier zespołowych, które uczą m.in. zasad współpracy biznesowej, kooperacji w zespole roboczym, osiągania konsensusu oraz kreatywnego myślenia poprzez zabawę. Uczniowie dowiedzą się, jak efektywnie planować i realizować swoje cele, jak sukcesywnie dbać o swój rozwój osobisty oraz jakie są ich mocne i słabe strony.

– *Obszarami, nad którymi warto popracować z młodzieżą, są pewność siebie, poczucie własnej skuteczności oraz umiejętność współpracy. Praca w zespole, wspólne rozwiązywanie problemów, wykorzystywanie synergii grupowej pomagają budować satysfakcjonujące relacje z innymi ludźmi, są także wysoce pożądane przez pracodawców* – komentuje dr Julita Koszur.

Jak nowe zajęcia ocenili uczniowie? Prawie 79 proc. z nich pozytywnie odebrało nową metodę.

– *Pytani przez nas uczniowie mówili, że po tych zajęciach mają więcej pomysłów i wzrosła ich pewność siebie, ponieważ wiedzą, np. jak zarejestrować firmę i stworzyć plan działania* – przytacza dr Koszur.

Bezpłatne scenariusze zajęć są dostępne na stronie www.postawyeduzaw.pl. Aby pobrać materiały dydaktyczne, wystarczy zarejestrować się na stronie.

– *Metoda jest o tyle atrakcyjna, że daje gotowe narzędzia do pracy, scenariusze z opisem ćwiczeń wraz z pomysłami na rozmowę o pewnych tematach* – ocenia jeden z prowadzących zajęcia.

Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

¹ Międzynarodowe badanie PISA w 2012 roku przeprowadzono na próbie 512 363 osób z 65 krajów i regionów. Osiągnięte przez badanych uczniów wyniki są reprezentatywne dla 28 milionów 15-latków (urodzonych w 1996 roku). Próba zrealizowana w 2012 roku w Polsce objęła 4 607 uczniów ze 184 szkół, w tym 4 594 uczniów gimnazjum (źródło danych: Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów. Wyniki badania 2012 w Polsce. Ministerstwo Edukacji Narodowej; http://ifispan.waw.pl/pliki/wyniki_pisa.pdf).

Innowacyjna metoda kształtowania aktywnych postaw edukacyjno-zawodowych młodzieży gimnazjalnej z trudnościami

O Metodzie

Opracowana przez zespół psychologów ze Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej
Oparta na "Modelu Planowanego zachowania" I. Ajzena
oraz badaniach empirycznych
Testowana w placówkach szkolno-wychowawczych w grupie docelowej

Dla kogo przeznaczona jest metoda?

UŻYTKOWNICY METODY

- Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze
- Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii
- Świetlice terapeutyczne
- Gimnazja

ODBIORCY

Młodzież z trudnościami szkolno-wychowawczymi w wieku 13-18 lat.

Trójmodułowy program zajęć

Samoocena i poczucie sprawstwa

Kompetencje społeczne: współpraca i zaufanie

Kreatywność: pomysłowość i myślenie wielokierunkowe

Elementy składowe metody

Podręcznik metodyczny

Podstawy teoretyczne dla każdego z trzech modułów, cele zajęć, opis zadań i ćwiczeń. Instrukcje oraz wskazówki metodyczne dotyczące przebiegu zajęć.

Materiały dydaktyczne

Instrukcje, treści zadań, rysunki i tabele wykorzystywane podczas ćwiczeń. Materiały są przygotowane do kserowania.

Portal internetowy

Na stronie www.postawyeduzaw.pl dostępne są wszystkie elementy metody w formie elektronicznej oraz forum, wspierające prowadzących w realizacji zajęć.

Konspekty do zajęć [gotowe scenariusze]

3 moduły x 10 zajęć

5 zajęć podstawowych

5 zajęć uzupełniających

CZEŚĆ TRZONOWA

Zawiera najważniejsze elementy potrzebne do przyswojenia wiedzy.
Przekazuje podstawy wiedzy o temacie.

CZEŚĆ DODATKOWA

Poszerza wiedzę.
Zawiera dodatkowe ćwiczenia, pomagające lepiej zrozumieć problem i ugruntować wiedzę.

PI: Innowacyjna metoda kształtowania aktywnych postaw edukacyjno-zawodowych młodzieży gimnazjalnej z trudnościami z województwa dolnośląskiego.
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Więcej informacji o metodzie na stronie: www.postawyeduzaw.pl

Moje życie zmieniło się dzięki EFS

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Jak EFS zmienił moje życie? – na to pytanie odpowiedziały osoby, które zgłosiły się do konkursu skierowanego do uczestników projektów oraz członków ich rodzin, a także do osób zaangażowanych w realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w naszym regionie. Prace pokazują zmiany, jakie zaszły w życiu Dolnoślązaków dzięki wsparciu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konkurs zorganizował Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w IV kwartale 2013 roku. Jury wyłoniło trójkę finalistów oraz przyznało pięć wyróżnień.

Prezentujemy dwie nagrodzone prace.

HISTORIA PATRYKA

Mam na imię Patryk, mam 18 lat i mieszkam już 4 lata w Domu Dziecka. Przed rozpoczęciem projektu byłem osobą zamkniętą w sobie, patrzyłem tylko na siebie, nic mnie nie obchodziło i żyłem z dnia na dzień. Ja i wolontariat to były dwa wykluczające się słowa. Myślałem, że wolontariusz to frajer, który pracuje za darmo i nic z tego nie ma (...).

Udział w projekcie pokazał mi, jak można inaczej patrzeć na świat. Wyjechaliśmy z grupą na wspólny wyjazd, na którym zintegrowaliśmy się poprzez gry i zabawy, a także nauczyliśmy się podstaw tworzenia projektów (...). Dzięki temu było nam łatwiej zorganizować *Turniej piłki nożnej przeciwko rasizmowi* i poznałem pracę różnych organizacji pozarządowych. Wyjechaliśmy do Niemiec i spotkałem tam naprawdę fajnych młodych ludzi, którzy są w podobnej sytuacji życiowej, co nasza grupa. Później oni przyjechali także do nas, zaprzyjaźniliśmy się i utrzymujemy kontakt do dziś.

Moje miejsce NGO spowodowało, że robiłem rzeczy, o których bym nigdy sam nie pomyślał. Byłem wolontariuszem przy różnych wydarzeniach, m.in. na otwarciu Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia. Dzięki nowym umiejętnościom przeprowadziłem tam warsztaty i zajęcia dla dzieci. Kolorowaliśmy narysowane postacie, składaliśmy latawce i graliśmy przez całe popołudnie w piłkę nożną, dzięki czemu dzieci mogły się poznać

i miło spędzić dzień. Wtedy zrozumiałem, że wolontariusz nie jest frajerem, tylko robi to, co lubi, a przy okazji uczy się nowych rzeczy i pomaga innym ludziom. Biorąc udział w tych wszystkich działaniach, uznałem, że warto jest robić coś, co daje satysfakcję.

Mój pierwszy miniprojekt pt. *Rowerem do serc dzieci* został zrealizowany dla wychowanków domu dziecka w wieku od 10 do 17 lat. Wszystko zaczęło się od tego, że mój rower popsuł się i chciałem go naprawić, a zupełnie przypadkiem w placówkowej piwnicy znalazłem inne niesprawne rowery. Postanowiłem stworzyć projekt, w którym będę je mógł naprawić razem z kolegą. Wcześniej już trochę potrafiłem naprawiać rowery, ale poprosiłem o pomoc wolontariusza, który nauczył mnie nowych rzeczy i pomógł w bardziej skomplikowanych naprawach. Wolontariusza dobrałem specjalnie do swojego projektu, a w jego znalezieniu pomogli mi koledzy z grupy.

Dzięki zajęciom w projekcie *Moje miejsce NGO* nauczyłem się, jak napisać projekt, budżet i harmonogram. I choć wszystko było idealnie zaplanowane, to podczas reperowania rowerów pojawiły się nieprzewidziane trudności, którym sprostałem (...). Musiałem stanąć na wysokości zadania, ponieważ zobowiązałem się.

Na zakończenie przygotowałem wycieczkę rowerową

do pobliskiego Lasu Rędzińskiego. Na miejscu zorganizowałem gry i zabawy, które poznałem na warsztatach TRATWY. Na wycieczce zrobiliśmy piknik, chodziliśmy po lesie i odpoczywaliśmy. Wszyscy wrócili bardzo zadowoleni. Mam poczucie, że każdy nauczył się czegoś nowego.

Dzięki doświadczeniu z mojego pierwszego projektu napisanie kolejnego było już łatwiejsze. *Zróbmy to razem* różnił się tym, że w poprzednim naprawiałem rowery z kolegami, a tutaj to dzieci z domu dziecka i ognisk wychowawczych z Wrocławia miały naprawiać je z nami. Tym razem stworzyłem opis projektu, budżet i harmonogram niemal samodzielnie, z małą tylko pomocą animatorów. Jestem z tego dumny, a z efektów projektu bardziej zadowolony niż z pierwszego działania.

Udział w projekcie *Moje miejsce NGO* trwał cały rok szkolny. W tym czasie musiałem równocześnie chodzić do szkoły, brać udział w projekcie, a na dodatek dowiedziałem się, że moja dziewczyna jest w ciąży i zostanie tatą. Dzięki osobom, które wspierały mnie w projekcie, wytrzymałem i nauczyłem się nowych rzeczy.

Moje miejsce NGO to dla mnie coś więcej niż tylko zajęcia i spotkania w Pracowni Projektów Międzykulturowych *Zajezdnia*. W inny sposób niż w szkole nauczyłem się współpracy z ludźmi, a nawet jak prowadzić zajęcia

z grupą. Potrafię podsumować swoje własne działania i wyciągać z nich wnioski. Udział w projekcie zmienił mnie na lepsze, pozwolił mi nabrać doświadczenia, którego nie zdobyłbym w szkole ani w domu dziecka. Teraz już nie mam problemu z wyrażaniem swojego zdania, ponieważ poznałem tu ludzi, którym zaufałem, którzy mnie motywowali i wspierali.

Pan Patryk był uczestnikiem projektu *Moje miejsce* NGO realizowanego od stycznia 2012 roku do grudnia 2014 roku przez Stowarzyszenie Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiotowych „TRATWA” we Wrocławiu w partnerstwie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

HISTORIA ALICJI

Nazywam się Alicja (...), mam 26 lat i samotnie wychowuję 2-letnią córkę Zuzię. Od urodzenia mieszkam we Wrocławiu. Nie mam mieszkania, nie stać mnie na własne lub wynajmowane, gdyż nie ułożyło mi się w życiu tak, jakbym chciała. Korzystam z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, by mieć pieniądze na jedzenie, środki czystości, odzież i obuwie dla dziecka.

We wrześniu 2012 pracownik socjalny skierował mnie na kurs administracyjno-biurowy w Centrum Integracji Społecznej. Pod koniec kursu jedna z pracownic Centrum, pani Asia, zaproponowała mi udział w projekcie realizowanym przez Towarzystwo im. św. Brata Alberta (...). Brało w nim udział 35 bezdomnych osób, które miały problemy finansowe albo zamieszkiwały noclegownie lub schroniska, oraz samotne matki, które nie mogły znaleźć pracy ze względu na małe dzieci. (...) Na początku mieliśmy zajęcia aktywizujące (sportowe, artystyczne oraz spotkania z psychologiem). Najbardziej podobają mi się grudniowe, prowadzone przez panią Iwonę, projektantkę mody. Miałam okazję wziąć udział w dwóch sesjach zdjęciowych.

Drugi etap to były treningi pracy oraz zajęcia komputerowe, na których nauczyłam się, jak napisać list motywacyjny i CV. Dowiedziałam się od doradcy zawodowego, że mam predyspozycje do pracy z dziećmi.

Wybrałam kurs opiekunki dziecięcej z językiem angielskim. Lubię zajmować się i opiekować dziećmi oraz pomagać innym. Podczas kursu

miałam praktyki w przedszkolu Zaczarowana Kraina przy ul. Ołtaszyńskiej. Bardzo fajne miejsce. Już wtedy zapytałam, czy mogłabym po kursie odbyć tam staż zawodowy. W październiku 2013 pani Dyrektor przyjęła mnie na staż, jako pomoc nauczyciela. Choć mam małe dziecko, to bałam się, że nie poradzę sobie z grupą 20 dzieciaków i nie dotrwałam do końca, bo staż miał trwać 6 miesięcy, a ja jeszcze nigdy nie pracowałam tak długo w jednym miejscu. Z każdym dniem radziłam sobie jednak coraz lepiej.

Od początku w projekcie odbywały się zajęcia sportowe, było nawet składane boisko, ale grali na nim panowie.

Pan Maciek z noclegowni zaproponował, żeby utworzyć żeńską drużynę piłki nożnej. Zaczęłam trenować, w weekendy jeździłam na sparingi i różne zawody dla osób bezdomnych i uzależnionych. Podczas wakacji, gdy przedszkole było zamknięte, pan Maciek zaproponował mi udział w Mistrzostwach Świata w Piłce Nożnej Osób Bezdomnych. Przygotowywałam się cały miesiąc, byłam na dwóch zgrupowaniach. Na początku sierpnia zagrałam jako reprezentantka Polski na bramce na zawodach Wrocław Cup.

8 sierpnia rozpoczęły się Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Osób Bezdomnych w Poznaniu. Pojechałam tam jako bramkarz rezerwy. Nie udało mi się zagrać w reprezentacji Polski, ale za to zagrałam jako bramkarka Argentyny, ponieważ jako gospodarze musieliśmy mieć dwie drużyny – grającą i rezerwową. Gra z drużyną innej narodowości była dla mnie wielkim przeżyciem i sprawiła mi wiele radości (...). Drużyna, z którą grałam, zajęła 5. miejsce na 13 możliwych. Były to cudowne chwile. Poznałam ciekawych ludzi, z którymi do tej pory utrzymuję kontakt. Zdobyłam nowe doświadczenia oraz nową pasję. Do tej pory uczęszczam na treningi i jeżdżę na turnieje.

Wydano również książkę o dziewczynach z kadry Polski pt. *Znowu w Grze* autorstwa Agnieszki Żądło-Jadczak. Opisuje losy reprezentantek, w tym także moje, zmagania w życiu oraz drogę odbicia się od samego dna do momentu osiągnięcia sukcesu.

Po powrocie do Wrocławia dowiedziałam się, że w przedszkolu jest wolne miejsce pracy, jako pomoc nauczyciela. Ucieszyłam się, gdy pani Dyrektor proponowała mi zakończenie stażu i podjęcie pracy. Moje marzenie w końcu się spełniło. Jestem dumna, że mogę być członkiem kadry przedszkola i wierzę, że spełni się także moje drugie marzenie o usamodzielnieniu się i posiadaniu własnego mieszkania. Pani Dyrektor nigdy nie dała mi odczuć, że jestem bez domu i pracy. Od początku traktowała mnie jak innych pracowników.(...)

Dzięki projektowi nauczyłam się szanować ludzi, niezależnie czy są uzależnieni od narkotyków, hazardu, alkoholu, czy też mieszkają w noclegowni czy w schronisku. Nie ocenia się książki po okładce i nie ocenia się ludzi po ubiorze lub wyglądzie. Jestem wdzięczna pani Asi, koordynatorce projektu, która we mnie nigdy nie zwątpiła i wspierała mnie przez cały czas, oraz pani Joli, mojej akompaniatorce, która dodawała mi otuchy i mówiła, żebym nie poddawała się i pracowała, bo tyl-

ko ciężką pracą można osiągnąć sukces. Nauczyłam się grać w piłkę nożną dzięki trenerowi i panu Maćkowi, kierownikowi noclegowni, który zaprosił mnie do gry w Reprezentacji Polski Piłki Nożnej Osób Bezdomnych. Co zmieniło się w moim życiu?

Dostałam pracę w wymarzonej zawodzie i będę się starać, aby utrzymać ją jak najdłużej, mieć swoje mieszkanie. Chcę zapewnić prawdziwy dom swojej córce Zuzi, którego ja nigdy nie miałam. Poza tym regularnie uprawiam sport, zrzuciłam parę kilo, zmieniłam fryzurę, pozbyłam się kompleksów. Uwierzyłam w siebie i przede wszystkim dojrzałam do bycia dorosłą.

Pani Alicja była uczestniczką projektu *Wsparcie projektu „od A do Z” – Aktywizacja Zawodowa osób bezdomnych z Wrocławskiego Koła Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta*, realizowanego od września 2012 roku do października 2015 roku przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Świetlice wiejskie łączą mieszkańców

Na podstawie materiałów przygotowanych przez Fundację Wspierania Rozwoju Lokalnego „Moja Przestrzeń”

Integracja i zwiększenie aktywności mieszkańców w zakresie kształcenia przez całe życie na obszarach wiejskich – to tylko niektóre efekty zakończonego już projektu *Centra Edukacji Lokalnej – Gmina Oleśnica w stronę rozwoju!* Wyjątkowość tego przedsięwzięcia polegała na tym, że uczestnicy nie tylko uczyli się, jak angażować mieszkańców, ale rzeczywiście to zrobili.

W sześciu świetlicach wiejskich w gminie Oleśnica – w Boguszycach, Bystrem, Krzeczynie, Piskawie, Smardzowie, Zarzysku–Wszechświętem zorganizowano dla mieszkańców gry i spotkania edukacyjne, quizy, turnieje, kawiarenki oraz warsztaty.

Była to lokalna inicjatywa oddolna, która została wykreowana razem z uczestnikami projektu przy okazji wspólnych działań Fundacji Wspierania Rozwoju Lokalnego *Moja Przestrzeń* i Gminnego Ośrodka Kultury Oleśnica. Pięciomiesięczny projekt był bardzo intensywny zarówno ze względu na liczbę spotkań, jak i emocje oraz wspólną pracę na rzecz rozwoju lokalnej społeczności.

– *Rekrutacja do projektu od samego początku była dla nas kluczowym elementem. Mieliśmy świadomość, że od tego zależy powodzenie całego przedsięwzięcia. Założyliśmy, że zaprosimy po czterech przedstawicieli z sześciu świetlic wiejskich – sołtysów, opiekunów świetlic, aktywnych mieszkańców i przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych. Bardzo zależało nam, aby z jednej miej-*

fot. archiwum GOK Oleśnica

sowości zebrały się co najmniej cztery osoby chętne do udziału w projekcie, a jednocześnie zainteresowane rozwojem i ożywieniem świetlicy wiejskiej. Tylko wtedy, gdy zbierze się grupa osób (mała, ale zawsze grupa), będzie można zaangażować innych w pobudzenie aktywności lokalnej – wyjaśnia Małgorzata Malec, koordynatorka projektu.

Grupa 24 osób przeszła cykl szkoleniowy. Na warsztatach diagnozowali potencjał społeczności lokalnej, uczyli się, jakimi pozaszkolnymi metodami można pracować zarówno z dziećmi, młodzieżą, jak i dorosłymi, rozmawiali na temat metod zaangażowania mieszkańców oraz budowania partnerstwa lokalnego. Podczas indywidualnych spotkań stworzyli swój *Plan Rozwoju Świetlicy*,

fot. archiwum GOK Oleśnica

fot. archiwum GOK Oleśnica

co było jednym z elementów zapewniających trwałość i kontynuację projektu.

Najważniejszym jednak elementem było zorganizowanie w każdej z miejscowości biorących udział w projekcie wydarzenia lokalnego o charakterze edukacyjnym. Były to np. gry i spotkania edukacyjne, quizy, turnieje, kawiarenki oraz warsztaty skierowane do mieszkańców danej miejscowości.

Wszystko zostało zaplanowane przez uczestników podczas warsztatów oraz spotkań animacyjnych.

– To było największe wyzwanie, ale też i największy sukces. Pomimo że nie było łatwo, to udało się włączyć kolejnych mieszkańców w działania świetlic i zrealizować tam nowe edukacyjne przedsięwzięcia. Niektórzy przyszli tam po raz pierwszy od bardzo dawna i z dużym zainteresowaniem uczestniczyli w działaniach, nierzadko samemu je współtworząc – wspomina Piotr Michałowski, kierownik Domu Kultury GOK Oleśnica. – Rezultaty przerosły oczekiwania zarówno nasze, jak i samych uczestników. Na koniec wszyscy byliśmy niesamowicie zaskoczeni i wzruszeni.

Kolejne ważne działanie to spotkania animacyjne, które miały pomóc w budowie trwałej współpracy pomiędzy świetlicami. Podczas podsumowania projektu uczestnicy podpisali deklarację powstania Forum Edukacji Lokalnej. Nadal działają, spotykają się, uczą i planują nowe wydarzenia z animacyjnym wsparciem Gminnego Ośrodka Kultury Oleśnica.

Niezwykle istotne i wartościowe przy realizacji projektu partnerskiego dwóch instytucji były bardzo częste spotkania zespołu i dyskusje nad kolejnymi etapami przedsięwzięcia. Zaangażowanie kadry docenili również uczestnicy. W ankietach podkreślali, że „wsparcie od początku do

końca i wiara, że się uda” były dla nich niezwykle ważne. Wskazywali, że dzięki projektowi został przygotowany grunt pod przyszłe działania i inicjatywy lokalne.

– Nie wiedziałem, że będzie tak dużo spotkań, ale nie narzekam, bo to nie był stracony czas. To czas, który pozwala pozytywnie patrzeć w przyszłość, to czas, który daje nam zastanowić się, do czego jesteśmy „stworzeni” – napisał Andrzej Tuchowski, uczestnik projektu, przedstawiciel grupy inicjatywnej z Boguszyca.

Szczegółowe opisy wszystkich wydarzeń i działań można znaleźć na blogu projektowym:

<http://centraedukacjilokalnej.wordpress.com/>

Projekt *Centra Edukacji Lokalnej – Gmina Oleśnica w stronę rozwoju!* został zrealizowany przez Fundację Wspierania Rozwoju Lokalnego „Moja Przestrzeń” z Wrocławia w partnerstwie z Gminnym Ośrodkiem Kultury Oleśnica od października 2012 r. do lutego 2013 r.

fot. archiwum GOK Oleśnica

Przygotowanie Polski i Dolnego Śląska do wdrażania działań w ramach perspektywy finansowej 2014-2020

Aby uruchomić pierwsze nabory z puli środków zarezerwowanych na lata 2014-2020, a tym samym móc zrealizować nowe projekty współfinansowane z funduszy unijnych, należy przyjąć podstawy prawne umożliwiające wykorzystanie środków publicznych. W niniejszym artykule przyjrzymy się pracom nad kluczowymi dokumentami, które mają fundamentalne znaczenie w przyszłym okresie programowania.

Rozporządzenie Ogólne¹ oraz Rozporządzenie dotyczące EFS²

20 grudnia 2013 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowano nowe rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające przepisy dotyczące Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (EFSI) na lata 2014-2020. Są to już ostateczne dokumenty przyjęte przez instytucje unijne. Pakiet rozporządzeń, w którym określono ramy polityki spójności na najbliższe 7 lat, obejmuje tzw. *Rozporządzenie Ogólne*, które ustanawia wspólne przepisy dotyczące funduszu społecznego, infrastrukturalnego, rolnego, morskiego i rybackiego, a także funduszu spójności.

Przyjęto trzy rozporządzenia dotyczące poszczególnych funduszy, tj. Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisy szczególne związane z celem *Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia*. Cały pakiet regulacji dopełniają cztery rozporządzenia: dwa z zakresu Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz dwa dotyczące wsparcia rozwoju obszarów wiejskich i wspólnej polityki rolnej.

Powstanie jednego zbioru przepisów dla pięciu różnych funduszy gwarantuje, że będą one służyć spójnym celom i wzajemnie wzmacniać swój wpływ.

Ustawa o zasadach realizacji programów operacyjnych polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (tzw. ustawa wdrożeniowa)³

Projekt tego dokumentu znajduje się w fazie procedowania. Pierwsza część prac, polegająca na ustaleniach międzyresortowych, konsultacjach z marszałkami województw oraz przeprowadzeniu konferencji uzgodnieniowej, już się zakończyła. 23 grudnia 2013 r. rozpoczęły się konsultacje projektu ustawy z partnerami społecznymi, Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz ponownie z marszałkami województw.

Najnowszy kształt dokumentu, dostępny na stronie Rządowego Centrum Legislacji, został przyjęty 8 maja br. przez Radę Ministrów. Przed nami pozostaje jeszcze cała ścież-

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006. Dokument dostępny na stronie www.eur-lex.europa.eu (05.05.2014).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006. Dokument dostępny na stronie www.eur-lex.europa.eu (05.05.2014).

³ Projekt z 8 maja 2014 r. dostępny jest na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji: www.legislacja.rcl.gov.pl (27.05.2014).

ka przyjmowania ustawy przez Parlament oraz Prezydenta RP. Ze względu na priorytetowy charakter prac związanych z przygotowaniem podstaw prawnych dla realizacji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014–2020, należy spodziewać się, że prace nad niniejszą ustawą zostaną w najbliższych tygodniach zintensyfikowane.

Główny cel projektowanej ustawy Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zdefiniowało jako⁴:

- wprowadzenie mechanizmów koordynacji realizacji programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE;
- określenie podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania funduszy, ich zadań i trybu współpracy między nimi;
- zdefiniowanie zasad wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;
- wskazanie podstawowych dokumentów służących wdrażaniu tych funduszy.

Projekt ustawy określa m.in. system instytucjonalny, proces desygnacji, kwestie finansowe związane m.in. z rozliczeniami z Komisją, zasady dotyczące kontroli, nieprawidłowości i nakładania korekt, zasady wyboru projektów i procedurę odwoławczą oraz mechanizmy umożliwiające realizację nowego instrumentu, tj. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Dodatkowo wprowadzono definicje nowych pojęć⁵, takich jak:

- *desygnacja* rozumiana jako potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego spełnienia m.in. przez Instytucje Zarządzające/Instytucje Pośredniczące/Instytucje Wdrażające warunków zapewniających prawidłową realizację Programów Operacyjnych. Jej otrzymanie jest warunkiem rozpoczęcia procesu finansowej realizacji programu operacyjnego, rozumianego jako wystąpienie z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność do Komisji Europejskiej;
- *wytyczne horyzontalne*, czyli dokumenty dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójno-

ści, które tworzyć będzie minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Zostaną wydane w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów operacyjnych i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych ustawą. Mogą dotyczyć m.in. następujących obszarów: kontroli, ewaluacji, trybu dokonywania wy-

- *wytyczne programowe* to regulacje, które może wydać instytucja zarządzająca krajowym albo regionalnym programem operacyjnym, dotyczące kwestii szczegółowych dla danego programu operacyjnego. Muszą one być zgodne z wytycznymi horyzontalnymi;
- *pozakonkursowy tryb wyboru projektów* – tryb pozakonkursowy będzie mógł być zastosowany do wyboru projektów, których wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, mogą być jedynie podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa⁶ jest najważniejszym dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014–2020 trzech polityk unijnych w Polsce – Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Instrumentami realizacji Umowy będą krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Prace związane z tworzeniem, konsultowaniem oraz opiniowaniem projektu dokumentu (w które zaangażowane były m.in. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Rada Działalności Pożytku Publicznego) zakończyły się 23 maja br. zatwierdzeniem Umowy przez Komisję Europejską⁷.

Dokument ten zawiera zasady inwestowania funduszy unijnych, przedstawia sposób ich powiązania z dokumentami strategicznymi, dokonuje podziału środków na po-

⁴ www.mir.gov.pl (05.05.2014)

⁵ Pojęcia opierają się na projekcie dokumentu z 8 maja 2014 r. Tekst dostępny pod adresem Rządowego Centrum Legislacji: <http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/178357/178393/178394/dokument111555.pdf>

⁶ Dokument dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju: https://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Programowanie_2014_2020/Umowa_partnerstwa/Documents/UPRM.pdf

⁷ Dokument dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju: http://www.mir.gov.pl/aktualnosci/fundusze_europejskie/Documents/Umowa_Partnerstwa_21_05_2014.pdf

szczególne dziedziny, prezentuje układ programów operacyjnych oraz precyzuje kwestię odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi pomiędzy szczeblem regionalnym (województwo) i centralnym (kraj).

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

8 stycznia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła projekt Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Przyjęcie tego projektu przez Rząd umożliwiło przekazanie go do Komisji Europejskiej i formalne rozpoczęcie etapu negocjacji. Alokacja Programu na lata 2014-2020 wynosi 4,4 mld euro⁸. Przypomnijmy, że PO WER powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych*. Program ten będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

8 kwietnia br. Zarząd Województwa przyjął **projekt** Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnoślą-

skiego 2014-2020⁹, który następnie przekazano do Komisji Europejskiej. Tym samym rozpoczął się ostatni etap prac, czyli negocjacje ostatecznego kształtu dokumentu z Komisją. Ta ma 3 miesiące na przekazanie uwag do RPO oraz 6 miesięcy na zatwierdzenie Programu (pod warunkiem uwzględnienia zgłoszonych uwag).

Przed zatwierdzeniem **projektu** RPO WD przez Zarząd dokument przeszedł proces negocjacji na poziomie kraju. Został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół Międzyresortowy ds. Programowania i Wdrażania Funduszy Europejskich, Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz Pełnomocnika Rządu ds. równego traktowania. 18 marca 2014 r. odbyło się spotkanie Zespołu ds. Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej i Środowiska w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w czasie którego projekt RPO WD 2014-2020 otrzymał pozytywną opinię. Należy podkreślić, że w zapisach najnowszego **projektu** Programu uwzględniono uwagi z *Ewaluacji ex-ante* oraz *Prognozy oddziaływania na środowisko*.

Po zatwierdzeniu **projektu** RPO WD przez Komisję Europejską Dolny Śląsk otrzyma 2,25 mld euro, czyli ponad 9 mld złotych.

Zaproponowany przez Zarząd Województwa w projekcie RPO WD podział środków na poszczególne osie:

OŚ PRIORYTETOWA 1 – PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE – około 421 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 2 – TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE – około 66 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 3 – GOSPODARKA NISKOEMISYJNA – około 356 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 4 – ŚRODOWISKO I ZASOBY – około 180 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 5 – TRANSPORT – około 377 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 6 – INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ – około 158 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 7 – INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA – około 65 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 8 – RYNEK PRACY – około 263 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 9 – WŁĄCZENIE SPOŁECZNE – około 154 mln €

OŚ PRIORYTETOWA 10 – EDUKACJA – około 131 mln €

* Zaznaczone na czerwono osie współfinansowane są z Europejskiego Funduszu Społecznego. W przypadku osi oznaczonych kolorem zielonym środki pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, lecz ich wykorzystanie musi być powiązane ze wsparciem w ramach EFS.

⁸ Dokument dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju: http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/Documents/PO_WER_08012014.pdf (06.05.2014).

⁹ Dokument dostępny jest na stronie Urzędu Marszałkowskiego pod adresem: www.umwd.dolnyślask.pl/fundusze-europejskie/programy-2014-2020/ (06.05.2014).

DANE KONTAKTOWE

Instytucja Pośrednicząca PO KL

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
Departament Funduszy Europejskich
Punkt informacyjny i naboru wniosków PO KL
ul. Mazowiecka 17, pokój nr 0004, 50-412 Wrocław
tel.: 71 776 96 17, 71 776 96 03, 71 776 95 51
e-mail: promocja.efs@dolnyslask.pl
www.efs.dolnyslask.pl

Instytucja wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia)

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Punkt Informacyjny
ul. Armii Krajowej 54, pokój nr 100, 50-541 Wrocław
tel.: 71 39 74 110, 71 39 74 111
bezpłatna infolinia: 800 207 097 oraz 800 300 376
e-mail: promocja@dwup.pl; www.pokl.dwup.pl

Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego na Dolnym Śląsku

ROEFS we Wrocławiu

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)
pl. Solidarności 1/3/5, pokój nr 415, 53-661 Wrocław
tel.: 71 780 90 79, faks: 71 796 30 00
e-mail: info_wroclaw@roeefs.pl; www.wroclaw.roeefs.pl

ROEFS w Jeleniej Górze

(prowadzony przez Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych)
ul. Okrzei 10, 58-500 Jelenia Góra
tel./faks: 75 642 20 00
e-mail: info_jeleniagora@roeefs.pl; www.jeleniagora.roeefs.pl

ROEFS w Wałbrzychu

(prowadzony przez Unię Przedsiębiorców Dolnego Śląska
i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)
ul. Dmowskiego 22, 58-300 Wałbrzych
tel.: 74 666 60 44
e-mail: info_walbrzych@roeefs.pl; www.walbrzych.roeefs.pl

ROEFS w Legnicy

(prowadzony przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARLEG SA
i Legnickie Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich)
ul. T. Kościuszki 25/1, 59-220 Legnica
tel.: 76 862 58 15, faks: 76 862 58 25
e-mail: info_legnica@roeefs.pl; www.legnica.roeefs.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

